

retes, uisore spūs sustēbat: semetipsum piter offerens ac
 ceptabilē hostiam deo in odorem suauitatis. Quo tpe ad
 auctulū suū andrēā militē tēplī eplam scribens: iter cetera
 ait. Ego em delibor, nec puto me lōgū facere super terrā.
 Dūq̄ solito graui⁹ laboraret: ftes insilēbat supplicatōib⁹
 & orōib⁹ ad deū p co. Vñ etiā sc̄tus ipse cognoscēs corū
 p̄ciōib⁹ desiderū suū differri: cū aliquato meli⁹ sc̄m corp⁹
 h̄c cepisset, cōgregatis fratrib⁹ h̄c eadē v̄ba locutus est.
 Quid tenetis miserū hominē: Fortiores sc̄tis: & inualuī
 stis. Parcite quaeq̄ parcite: sinit me abire.

IAm itaq̄ p̄ sc̄tus i suo Clareuallesi cōnobia cōsumma
 tionē curis sui uiriliter expectabat, cum grauis admo
 dū plaga metēsī p̄lo supuenit grauior oppresso ad uici
 nis principib⁹ imminēbat totius prouinciae certa ut puta
 bā uastatio, cū uenerabilis corū metropolitānus Hyllin⁹
 archiepiscopus treuerētis, dolens anxie de praeferitis, sed
 adhuc grauiora formidās: unicū in tanta necessitate resu
 giū petiit, & expecti uirū dei. Venēs ergo Claraualē ip
 sū atq̄ oim fratru uelignis tota hūilitate p̄strat⁹ rogabat
 & obsecrabat, ut se tātis dignaret opponere malis, q̄b⁹ al
 t nemo posse modū ponere uideret. Dns autē sicut semper
 fidelis suū dixerat uas, & in p̄cipuis quibusq̄ cau
 sis aptissimo usus fuerat instrumētō: ex paucis ante diebus
 aegritudinē corpis eius aliquatenus releuauit. Qd̄ quidē
 serpius erga eum puēditia diuina disposuit, in cui⁹ manu
 erat placida aia illi⁹: ut quoties eū grādīs aliqua necessitas
 euocaret, uincente oia aio uires corporis non desissent: mi
 rātib⁹ q̄ uidebāt eū, etiā robuitos hoies in tolerātia supe
 rare, expletis naq̄ interdū negocijs, uelut in se rediēs, mul
 tiplicib⁹ infirmitatib⁹ laborabat: ut uix uiueret feriatimo,
 q̄ occupatus deficere nesciebat. Cui in hoc ope nouissimo
 tā manifeste tāq̄ magnifice diuina affuit uir⁹ & gratia: ut
 ex laborib⁹ uires capere uideret. Accidit autē cū in mofe
 le fluuij littore residētib⁹ hinc inde p̄tib⁹, mediator fide
 lis rogaret q̄ ad pacē erant: ut ps altera (ex strage hostiū q̄
 dudū ab eis cōclūsi corruerant, iam seroctor) qd̄ exigebat
 obstinātia aiositate renueret. Subito deniq̄ tanquā agi
 tati furis discesserūt: uirū dei in salutatū, solā uerō ceteris
 oib⁹ relinquentes despatioē pacis. Nec sanē ex cōceptu
 alitquo, sed ex metu reuerētiae ei⁹ inire fugā: sicquidē uere
 bant, ne p̄ntium qualibet inprobas mētes facile flecteret:
 min⁹ cōsiderātes qd̄ ille p̄ sp̄m nauquā absentē, posset etiā
 in absentes. Iā cōuētus in magno turbine solnebatur: sola
 utriq̄q̄ meditantibus arma, solā imitātib⁹ cōsilia malignādi: cū
 uir sc̄tus eos q̄ secū uenerāt consolās fratres, ne turbemini,
 inq̄, licet em p̄ multas difficultates, oino in t̄ax desiderata
 pueniet. Quib⁹ etiā unde illi noster innotuit dices. Vide
 bar mihi p̄ nocturnū soporē, missam celebraf solēnē. Cūq̄
 expleta paulominus orōne prima, recordaret angelicū ex
 more cātici (id est gl̄ia in excelsis deo) p̄cedere debuisse,
 erubuit: & quod oblit⁹ miserā cātici inchoās, uobiscū pa
 riter, ad finē usq̄ cōpleuit. Iā mediū noctis transferat, cū uir
 sanctus de praedictor: poenitudine principū legatioē sulce
 ptā: iucūde fatīs cōuersus ad suos, agnoscite, ait, promissae
 nobis canēde gl̄ia, & cātici pacis p̄parationē. Iterū ergo
 p̄tib⁹ cōuocatis, p̄ dies aliquot de pace tractatū est, & ob ma
 ximas difficultates occurrētes, utriq̄q̄ saepius despatū: nisi
 q̄ oēs iā cōsolabat q̄ oib⁹ innotuerat, abbas dicit sancti tā certa
 de reformāda pace p̄missio. Nec parū ipsa dilatio profuit:
 his p̄sertim q̄ uarijs cōmodis laborātes, remedia cōsequē
 bant in carne: seu etiā q̄ uidētēs aedificabant in fide. Tātus
 em cōcurtus erat: ut multitudine p̄ter atq̄ importunitate
 sua ipm quoq̄ negociū cōponendae pacis penē despatū
 impedit: donec q̄sita in medio flumine insula, partīs utri
 usq̄ primarij in nauiculis accesserūt. Inter oēs sanē q̄s per
 manū seruī sui ibidē p̄stitit dñs sanitates, celeberrima fuit
 curisda curatio mulieris. Haec ab annis octo pessima aegri
 tudine laborabat: uehementi tremore, & ualidīs motibus
 uniuersa piter mēbra cōcutiēs. Cū autē uideret grauiorib⁹
 ortis difficultatibus, p̄modū excidisse spes pacis, dño
 disponente uenit mulier ita tremens, nec min⁹ horribilis

quā miserabilis: & oēs p̄ter ad spectaculū cōuenerunt.
 Orante dei famulo, sub oculis oim paulatī cōcussione feda
 ta, p̄fectā se fontēs mulier sospitate adeptā: exclamās serue
 dei, iqt, cōualui. Quae res i tāta admirationē et durissimos
 q̄sq̄ p̄mouit: ut putiētēs p̄ctora sua p̄ horā ferē dimidiā
 cū lachrymis acciāret. Tātus deniq̄ factus est impet⁹
 & cōcurtus p̄cideritū & deofculatū uiri dei sacra uehigia, ut
 p̄modū cōprimeret: donec tollētēs eū fratres & ipone
 tes i uaniculā i terra modice subduxerūt. Cūq̄ accedētēs
 ad se p̄icipes, ut cepat p̄ pace rogaret: suspirātes dicebat.
 Oportet nos libenter audire eū quē ut ipsi cernimus, de⁹
 diligit & exaudit: & audito eo multa facere, p̄ quo tāta fe
 cit in oculis nr̄is. Quib⁹ ille ut semp caut⁹ erat cōpetenter
 huiusmodi gl̄iam declinare: nō pp̄ me, inq̄, sed pp̄ uos fa
 cit. Ibi cōpositis omnibus fm q̄ fidelis arbiter diffinitū:
 datis sibi inuicem dextris, recedētiati sunt in oculo pacis.
 Difficile foret it̄meris illi⁹, sicut & alia p̄ eū ad dño p̄petra
 ta magnaia uniuersa cōplecti. Sed neq̄ p̄positi nostri est
 eiusmodi nō p̄sq̄ signa: & narrādis uirtutū opib⁹ operā
 dare. Hac ergo seposita narratōe, pie aiaduertēdū uidef q̄
 hic uirū suarū finis beat⁹: & hic labor ultim⁹ fuit. In hoc
 opere nō minus utilis quā difficultis: nec min⁹ desperatē pa
 cis quā necessaria, labores eius gl̄iosē cōpleuit: q̄ ma
 gnifice semper honestauit eum in laboribus suis.

VT autē expleta metensū recōciliatione, & puēctae
 illi pace reddita, abbas sc̄tus ad monasteriū redijt:
 graui admodū iā tāq̄ deficiētis in cōmodo corporis
 occupat⁹, in tāta animi suauitate & dulcedine spūs, quoti
 die p̄pinq̄uabat ad exitū: ac si in portu nauigēs, paulatim
 uela deponeret. Euidenter quoq̄ fratrib⁹ aiebat. Haec sunt
 v̄ba q̄ loq̄bar ad uos, cū p̄terita hyeme aegrotarē nō uobis
 esse qd̄ adhuc timeretis. pxima iminere hu⁹ corpis disso
 lutionē. At erat uerbū istud absconditum ab eis: & capere
 nō ualebāt. Nimirū qd̄ tam uehemētē horrebāt animus,
 minus facile persuadebat ut crederet: praesertim cū & ipse
 cōpatēs, filijs eiusmodi uerba supprimeret. Ceterū factis
 quodāmodo clamans opera cōsummat quae dedit mihi
 pater ut facerē: magis ac magis actus exteriores omittere
 cepit, affectus retrahere, uelut & sacrorū sumibus deside
 riorū sedula in tētiōne praiaxiēs, uicino iam littorī herere
 firmius & cōmodius applicare. Deniq̄ cū uenerabilis an
 tistes sedis lingonice Godefridus de quibusdā eū sollicitaret
 agendis, & minus apponere animū mirare: me mēremini,
 inquit, ego em iam nō sum de hoc mūdo. Vides demū pa
 ter sanctus cōpassionis & misericordiae uisceribus affluēs,
 charissimos sibi filios miserabiliter talescentēs, & aerecentēs
 praetimore & expectatione superueniētis desolatiōis gra
 uissimae, & lamentabilis orbitatis: dulcissimis eos consolā
 tionib⁹ refouebat. Et monēs eos in tuto diuinae clemētiaē
 sinu, spes anchorā fideiq̄ suae p̄ in cōuulsibilē charitate fir
 mitus radicare: se quoq̄ p̄mittebat, nec post mortē eis ali
 qd̄ defuturū. Propensius autē rogans & obicrās per mul
 tas lachrymas: timorē dei & sacrae puritatis, ac toti⁹ p̄se
 ctionis amorē, eorū imprimere animis conabatur. Sed & mo
 nebat, & cū lachrymis obtestabatur: ut si quid uirtutis aut
 exēplo cōmēdasset aut uerbo: id aemularent, id firmiter te
 neret & in eo p̄ficerent. Vides itaq̄ suorū finem imminere
 dierū: quosdā fratres qui in familiarī sibi cōuersione diu
 tius adhaerēt, scorsum aduocās: alloquebat talia dicens.
 Quia nō arbitror me magna uobis religionis exēpla pos
 se relinquere: tria uobis imitāda commēdo, quae in stadio
 quo cūcueri, me pro possibilitate mea memini obseruasse.
 Minus sensui meo quā alterius credidi: laesus de laedente
 uindictam nō expectui: nemini scandalū facere uoluit: & si
 quādo incidit, sed uia ut potui. Ecce quā b̄ euitur quāq̄
 luculenter i his dei famulus humilitatē, patientiā, charita
 tēq̄ discipulorū mētib⁹ inserere nitēbat: imitanda p̄po
 nens eis non tam uerbo & lingua quā opere & ueritate.
 Modū autē aegritudinē eius si quis uollet desiderat: extat
 epistola scripta ad Arnā bonuallē abbarem, in qua
 ait inter cetera. Somnus recessit i me: ne uel bene